

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredno nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 12.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Plačnim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.622.

Negativni naprednjaki.

Vse polno naprednjakov, pristašev mladinske stranke, ki obsojajo zadnje uradniške persekucije in najdejo se med njimi celo junaki, ki v gostilni javno obsojajo korak mladinskega ministra. Toda, da bi sami storili logičen korak in nastopili proti vodstvu stranke, ki je zadnji vzrok teh persekucij — tisto pa ne, ker bi moglo to koristiti — klerikalcem.

Enako je vse polno naprednjakov, pristašev mladinske stranke, ki spoznavajo, da nam Trboveljska premogokopna družba nacionalno škoduje in da zato ne more voditi prave nacionalne politike list, ki je odvisen od te družbe. Ampak, čeprav ti naprednjaki to uvidevajo, vseeno ne bodo nastopili proti listu, vzdrževanemu od Trboveljske premogokopne družbe, ker bi to — koristilo klerikalcem.

In končno imamo vse polno naprednjakov, pristašev mladinske stranke, ki morajo vsaj enkrat na mesec spoznati, da je postopanje mladinske stranke reakcionarno, teroristično, nedemokratično, nesocialno in zato antinacionalno, toda brez izjeme vedno potrpe ti »naprednjaki« in ne nastopijo proti metodam vodstva svoje stranke, ker bi bilo to — korist klerikalcem.

Samo iz negativne želje, da ne pomagajo klerikalcem, presojujejo ti negativni naprednjaki vso politiko. Pri tem pa ne čutijo niti kako je njih namen brezuspešen, niti kako je napačen in škodljiv napredni misli sami.

Brezuspešen, ker prikrivanje in prenašanje lastnih napak ne more nikdar škodovati klerikalcem. Nasprotno! Čim več napak zagreši mladinska stranka, tem močnejša je klerikalna stranka. In obratno! Proti reakcionarni mladinski stranki je agitacija za klerikalce lahka, proti pravi svobodomislalni stranki nad vse težavna. Le en primer. Če bi kandidiral v Ljubljani Davidovič v boju s klerikalci in kot kandidat naprednjakov, bi gladko in z veliko večino zmagal. G. Mohorič je propadel, pa čeprav se volilni boj njegove osebe niti lotil ni.

Zato je početje negativnih naprednjakov, da gutirajo tudi najbolj terorističen akt svoje stranke, docela zgrešeno in to ne samo z absolutnega, temveč tudi s strankarsko oportunističnega stališča.

Se bolj napačna pa je pasivnost negativnih naprednjakov do vseh grehov »napredne« mladinske stranke z demokratičnega stališča.

Jasno ko beli dan je, da more narod verovati v resničnost propagirane ideje samo tedaj, kadar vidi, da se vsaj propagator ideje po njej ravna. In izključeno je, da bi narod mogel verovati, da je napredna misel pravilna, če vidi, da ni uveljavljena niti v oni stranki, ki jo propagira. Če hoče naprednjak izvajati napredni misli zmagati, je zato njegova dolžnost, da jo najprej uveljavi v svoji stranki. Šele potem bo njegova stranka sposobna agitirati za njegovo misel.

Negativni naprednjaki, ki iz otroškega strahu pred klerikalci, ne uveljavljajo napredne misli v svoji stranki, ki zaradi ljubega miru — pravilno: neodpušljive lenobe in deloma tudi figarije — preneajo tudi najbolj nedemokratična dejanja svoje stranke, ti negativni naprednjaki so grobokopi napredne misli.

Pravi naprednjak je vedno pozitiven in on se ne sme vprašati, česar noče, temveč mora znati, kaj hoče. Če odklanja

Delovanje anketne komisije.

Zagreb, 8. maja. Včeraj dopoldne ob 10. so se sestali v palači sodnega stola člani anketnega odbora k razpravi o spornih mandatih HSS. Predsednik sodnega stola g. Bačag je sprejel predsednika anketnega odbora g. dr. Lazo Markovića in ostale člane odbora ter jih je seznanil s preiskovalnim sodnikom dr. Körblerjem, ki zbira obtožni material proti Radiću. Anketni odbor je pričel s proučevanjem spisov, ki se nanašajo na poslance, ki stojijo pod anketno in na Stjepana Radića. Proučevanje je trajalo od 10. do 12. Članom anketnega odbora sta šla na roke tudi še dr. Bačac in državni pravdnik Žilić. Po seji bi moral biti zaslišan Pavle Radić. Radi pomanjkanja časa pa je njegovo zaslišanje odpadlo na danes.

V Zagreb je prispel dr. Stanko Šibe-

nik, zastopnik HSS, in se je stavil anketnemu odboru na razpolago, da bi bil zaslišan. Tudi njegovo zaslišanje je odgodeno. Po končanem delu so člani anketnega odbora odšli na skupno kosilo. Popoldne je bila seja sklicana ob 17. Seja pa se ni vršila, ker so člani odpotovali v avtomobilih iz Zagreba in posetili več vasi v hrvatskem Zagorju. Ob tej priliki so člani anketnega odbora prišli v stik z velikim številom hrvatskih seljakov in se informirali pri njih o razpoloženju naroda. Logični odgovori so najpovoljnejše vplivali na člane anketnega odbora. Po povratku so se člani izrazili najboljše o teh seljaki. Delo anketnega odbora se danes dopoldne ob 10. nadaljuje. To delo bo trajalo, če ne bo posebnih ovir, najbrže do ponedeljka.

„Do sporazuma mora priti ...“

Zagreb, 8. maja. Dr. Laza Marković je včeraj izjavil, da je popoldanska seja odgodena, ker so nekateri člani napravili izlet v Hrvatsko Zagorje. Ako ne bo nobenih zaprek, bo anketni odbor končal v soboto z delom. Ko so se ob 19.30 vrnili izletniki v Zagreb, so bili vidno iznenađeni radi utisa, katerega so dobili od seljakov na razgovorih.

Mogli so se prepričati na licu mesta, kakšno je dejansko razpoloženje hrvatskega ljudstva.

Neki član anketnega odbora je izjavil, da mora priti do sporazuma in bi bilo neverjetno in nerazumljivo, ako naš narod ne bo prevzel one vloge na Balkanu, ki mu je usojena.

Kalfov zahteval izročitev emigrantov.

Beograd, 8. maja. O bivanju bolgarskega zunanjega ministra Kalfova doznajajo politični krogi, da je Kalfov poročal Ninčeviću, da ima bolgarska vlada dokaz, da so bili umešani v poslednje dogodke na Bolgarskem tudi nekateri emigranti, ki se nahajajo v Srbiji. Bolgarska vlada bo zahtevala radi tega ekstradicijo teh emigrantov. Ninčević je pristal na to, da posebna komisija ugo-

tovi, kaj je na tem resnice. Ako se uresniči to trditve bolgarske vlade, bo naša vlada ugodila željam bolgarske vlade. V tem slučaju pa bo morala bolgarska vlada brezpogojno izročiti one osebe, za katere je uradno ugotovljeno, da so se udeleževale pobojev v Južni Srbiji. V prvi vrsti je treba omeniti Protogerova in njegove tovariše.

TEŽIŠČE SITUACIJE V ZAGREBU.

Beograd, 8. maja. Delo anketne komisije v Zagrebu spremljajo beograjski politični krogi z največjim zanimanjem. Vse težišče situacije je preneseno v Zagreb in je v beograjskem političnem življenju prišlo do popolnega zastoja. Pričakujejo, da se bodo za časa delovanja anketne komisije v Zagrebu pojavile mnoge stvari, zlasti pa vprašanje bodočega sodelovanja radićevcev z radikali.

NERESNIČNE VESTI O VSTOPU BOLGARSKE V MALO ANTANTO.

Beograd, 8. maja. Bolgarska brzojavna agencija javlja, da ima bivanje Kalfova v Beogradu namen, da se pripravi teren za vstop Bolgarske v Malo antanto. Te vesti se v Beogradu odločno demantirajo, ker ne more biti niti govora o vstopu Bolgarske v Malo antanto. To vprašanje je bilo aktualno za vlade Stambolijskega.

VSE ODVISI OD ANKETNE KOMISIJE.

Beograd, 8. maja. Razen nekoliko običajnih posetov pri Pašiću, ni bilo v teku včerajšnjega dne nobenih znatnih političnih dogodkov. Politični položaj je radi bolezn Pašića in radi odsotnosti velikega števila politikov v popolnem zastoju. Vsi z napeto pozornostjo pričakujejo rezultat anketne komisije, ker bodo takoj nato sklepali o verifikaciji radićevskih mandatov. Pašićeva bolezen je pri koncu in bo Pašić danes ali jutri prevzel svoje posle v predsedništvu vlade.

NINČIĆ ODPOTOVAL.

Beograd, 8. maja. Zunanji minister Ninčević je sinoči odpotoval v Subotico in od tam v Bukarešto. Prvotno so mislili, da se bo v Subotici sestal z dr. Benešem. Prihod dr. Beneša pa še ni zabeležen.

Pričetek firenške konference.

Firenca, 8. maja. V Firenco je prispele naša delegacija pod predsedstvom dr. Rybára. Prav tako je včeraj dopotovala v Firenco iz Rima italijanska delegacija. Po formalnih pozdravih so poedini člani izmenili svoje misli. Nato so se dogovorili, da se vrši seja danes dopoldne. Na dnevnem redu se nahaja vprašanje bazena Thaeon di Revel. V vrstah italijanske delegacije vlada zelo optimistično razpoloženje, če tudi izgledi niso najboljši. Konferenca bo trajala precej časa.

KONFERENCA ZARADI ZADRA.

Beograd, 8. maja. Danes se bo vršila v finančnem ministristvu konferenca za ureditev prometa med našo cono in mestom Zadrom. Konferenci bodo prisostvovali: pomočnik fin. ministra Tesić, generalni direktor carin Dimitrijević, upravnik monopolov Todorović in splitski veliki župan dr. Perović. Na tej konferenci se bodo skušale urediti ekonomske in gospodarske razmere severne Dalmacije.

ŠTEVILNI OBISKI RADIĆA.

Zagreb, 8. maja. Stjepan Radić je včeraj sprejel mnogo posetnikov v navzočnosti preiskovalnega sodnika dr. Körblerja. Posetili so ga novinarji, tudi občinstva je bilo mnogo. Stjepana Radića sta posetila tudi njegova zagovornika dr. Trumbić in Ivica Kovačević, dalje še Pavle Radić in Nikić. Popoldne je bil Stjepan Radić ponovno pri preiskovalnem sodniku. Posetila sta ga popoldne urednik »Doma« Herceg in Radićeva hčerka, soproga inž. Aug. Košutića.

BOLGARSKI EMIGRANTI PREPELJANI V GORNJI MILANOVAC.

Beograd, 8. maja. Včeraj je bila prva skupina bolgarskih emigrantov v Nišu transferirana v Gornji Milanovac.

RAZPRAVA PROTI KOMUNISTU ČOPIĆU.

Zagreb, 8. maja. Za časa seje anketnega odbora je bilo v palači sodnega stola živahno. Prav ta čas se je namreč poleg seje anketnega odbora vršil proces proti komunističnemu poslancu Vladimiru Čopiću, proti kateremu obstojita dve obtožnici: prva po zakonu o zaščiti države, druga po tiskovnem zakonu.

Ko je bila prečitana obtožnica, se je pričelo z zasliševanjem Čopića, ki je v glavnem pripovedoval zgodbo svojega življenja. Čopić je bil za časa Stejićevega atentata obsojen na dve leti ječe. Popoldne se je razprava nadaljevala.

BOJKOT ZAGREBSKIH LISTOV NAD GLEDALIŠČEM.

Zagreb, 8. maja. Na sinočnji seji JNU, sekcija Zagreb, so sklenili bojkot proti narodnemu gledališču kot odgovor na infamni članek, ki je izšel v gledališkem listu »Komedijski«. Vsi listi prinašajo danes odprto pismo na intendanta narodnega gledališča g. Benešića, v katerem sporočajo, da noben novinar ne bo sprejemal objav niti med tekstom, niti v oglasih tako dolgo, dokler ne bo obračunala gledališka uprava z uredništvom in glavnim urednikom »Komedijskega«.

naprednjak zmago klerikalcev, potem jo odklanja vsled svojega pozitivnega programa, ker se zaveda, da njegov program, ki je pozitiven, nasprotuje programu klerikalne stranke. Če bi naprednjak nasprotoval klerikalnemu programu le iz tradicije, potem dejansko ni več naprednjak, temveč konservativec, katerega je preteklost važnejša od prihodnosti.

In negativni naprednjaki gledajo samo

nazaj in zato postaja njihova stranka vedno bolj reakcionarna, teroristična in nedemokratična — in negativna.

Negativnost pa je za splošno škodljiva in zato zmaguje v Sloveniji SLS nad negativnim naprednjaštvom. Zato pa je tudi že skrajni čas, da postanejo naprednjaki pozitivisti in da končajo s kompromitiranjem napredne misli. Ob persekuciji uradništva bi morali naprednjaki to spoznati.

F. T.-k:

Vladni načrt zakona o kmetijskih kreditih.

Posebnost kmetijske proizvodnje na eni strani in protiagrarne politike vladnih strank na drugi strani sta povzročila vprašanje oskrbe kmetijstva s potrebnim produktivnim in tudi konsumnim kreditom.

To vprašanje ne obstoji samo v naši državi, temveč se pojavlja ob svojem času po vseh več ali manj agrarnih državah, ki jih upravljajo kapitalistične stranke. Pri nas je postalo to vprašanje posebno pereče v povojnih letih in sicer vsako leto bolj. Zato je na delovnem programu vsake vlade, ne da bi ga »utegnili« vsaj ena rešiti. Pa ne samo to, da je imela to vprašanje vsaka vlada v programu, temveč je sestavila tudi vsaka svoj zakonski načrt za ureditev zadeve.

Do tu vse lepo in prav, kajti razveseljivo je, da se kapitalistične stranke vsaj po toči zavedo svoje odgovornosti za kmetijstvo in da spoznajo njegovo važnost ter hočejo rešiti, kar se še rešiti da. Tragično je le, da vlade tudi pri tem tako važnem vprašanju ne morejo zatajiti svoje strankarske požrešnosti in zaslepljenosti.

Iz vseh petih dosedanjih načrtov o kmetijskem kreditu, ki so po imenih in ne važnih formalnostih pa različni, v bistvu pa vsi enaki, je namreč jasno vidna tendenca, da se hoče spraviti kmeta potom kredita pod kuratelo vsakokratnih vladajočih strank, oziroma po dr. Kulovčevem načrtu pod kuratelo klerikalne gospodarske organizacije.

Najnovejši načrt, ki se baš te dni obravnava v skupščinskem odboru, določa v glavnem sledeče:

Na podlagi tega zakona in posebnega pravilnika se ustanove posebne mestne (krajevne) zadruge za kmetijski kredit. Obstojee kmetijske kreditne zadruge, ki hočejo biti deležne tega kredita, se morajo reorganizirati in priključiti tej organizaciji. Te zadruge dajejo kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne (hipotekarne) kredite za kmetijsko proizvodnjo in sicer po 4 do 10 odstotni obrestni meri.

Krajevne zadruge se združujejo v oblastne zadruge za kmetijski kredit, od katerih dobivajo potrebna denarna sredstva in katere jih revidirajo. Oblastne zadruge upravlja odbor sestavljen iz dveh zastopnikov kmetijskega ministrstva, dveh zastopnikov najjačjih kmetijskih organizacij, enega zastopnika oblastne skupščine in iz na obnem zboru izvoljenih odbornikov. Oblastno zadrugo upravlja direktor, katerega potrdi kmetijski minister.

Oblastne zadruge se zopet združujejo v direkcijo za kmetijski kredit, katere jima daje sredstva najvišje po 3 do 4 odstot. obrestovanja in jih nadzoruje. Direkcijo upravlja odbor, sestoji iz 6 zastopnikov kmetijskega ministrstva, 5 zastopnikov drugih institucij (Nar. banke, Drž. sveta, Drž. hip. banke, Poštne hranilnice in Glavne kontr.), iz po enega zastopnika vsake oblastne zadruge ter zastopnika finančnega ministra. Direktorja direkcije potrdi (t. j. imenuje!) ministrski svet. Sredstva te organizacije za dajanje kredita kmetijstvu so:

1. 500 milijonov dinarjev, katere da država postopoma iz budžetnih sredstev;
2. 50% letnega dobička razredne loterije;
3. hranilne vloge, ki jih prejmaajo krajevne in oblastne zadruge od vsakogar.

Kredite morajo dobiti tudi obstojee osrednje kmetijske organizacije (Zadružne zveze in kmet. združenja), vendar le po 2 do 4% višji obrestni meri.

To je glavna vsebina načrta. O vseh potrebnih podrobnostih načrt sploh ne določa ali jih pa prepušča pravilniku, katerega naj sestavi minister za kmetijstvo.

Vsled tega se tudi ne moremo spuščati v natančnejšo oceno načrta, temveč hočemo omeniti le najvidnejše napake in najškodljivjše posledice, katere bi rodil tak zakon.

Poleg zgoraj omenjene tendence, da se hoče spraviti kmeta potom kredita pod vladno kuratelo, ima načrt še drugo ost, ki je naporna naravnost proti obstojeeemu združništvu. Referent v ministrstvu, ki je načrt sestavljal, je to tudi priznal, češ da država ne more dati denarja združništvu, ki je plemensko in strankarsko. Ta argument seveda ne drži, zakaj prvič nimajo zadruge stranke, temveč jih imajo strankari, drugič je strankarska tudi vlada in bi logično temu ne smela upravljati države, tretjič pa bodo nove zadruge prav tako ali še bolj strankarske kakor so sedanje, ker radi njih kmetje ne bodo opustili niti strank niti narodnosti. Zato je tedaj skrit v drugem grmu. Izrazito kapitalistične vladne stranke namreč nimajo nič kmetijskega združništva, kajti skoraj vseh naših 4.500 kmetijskih združenj je v rokah opozicijonalcev, t. j. v rokah tistega milijona kmetov, ki so volili opozicijonalne stranke. Vladi, oziroma vladnim strankam gre torej edino za to, da s pomočjo državnega denarja in uradniškega aparata razbijejo sedanje lepo cvetoče kmetijsko združništvo, v katerem vidijo močno oporo opozicije. Ko bi bile vladne stranke, oziroma njih pristaši nekoliko bolj poštenjaki in socialno pravični, bi lahko imeli v rokah večino obstojeeega združništva in bi ne imeli vzroka ga uničevati ter snovati novega, tako pa, ker niso same sposobne kaj ustvariti, hočejo uničiti še ono, kar so ustvarili drugi.

Prav tako ne drži ob priliki lanske ankete po vladnem referentu izražen pomislek, češ da obstojee združništvo ni enotno po svojem ustroju, da je mnogo izpriženega in da je preveč mešan, to je, da združuje vse stanovse. Vsemu temu se da prav lahko odopomoči. Vlada naj predloži skupščini že zdavnaj izdelan modern načrt združnega zakona, da ga ta odobri. Po tem novem zakonu se bo združništvo unificiralo, očistilo škodljivih nezadružnih izrastkov in opredelilo po stanovih. Vendar bi bilo slednjč razumljivo in vsaj raz stališče vlade dopust-

no, ko bi se s tem zakonom samo uničilo »opozicijonalno« združništvo, sicer pa kmetom pomagalo, pa čeprav smo onim, ki so pristaši vladnih strank.

Toda vzgledi drugih držav, kjer ima ta stvar že svojo zgodovino, praktično življenje, pa tudi gospodarska teorija dokazuje, da je taka akcija samo tedaj uspešna, če sloni na osebni inicijativi in odgovornosti interesentov ter na strogo demokratični podlagi. Pričujočemu načrtu pa manjkajo baš ti osnovni predpogoji, na podlagi katerih se je razvilo sedanje lepo cvetoče samopomočno združništvo.

Kreditna organizacija, izvedena po tem načrtu, bi bila ne samo odvisna od vlade, oziroma od vladnih strank, temveč bi bila tudi po vsem birokratična, kajti odločilno besedo bi imeli številni zastopniki vlade in od vlade odvisni direktorji. Kako zelo bi bil tak birokratični aparat okoren, ne dokazujejo samo zgoraj izražena teoretična načela, temveč tudi dosedanja izkušnja.

V Franciji so prvotno osnovali v kmetijskem ministrstvu odsek, ki je vodil podeljevanje kreditov kmetom potom takozvanih sindikatov. Denar je dala predvsem »Francoska banka«. Kredite se je dajalo na menice in na skladiščne liste (varante). Akcija ni uspela, ker je bila na eni strani izključena osebna inicijativa in odločanje interesentov in ker so se na drugi strani birokrati lovili okrog vsakojakih dragih in zavlačujočih formalnosti ter stvar tudi politično, oziroma strankarsko zlorabljali. Varantni kredit je poleg tega več škodoval nego koristil, ker se je žito, depozirano v javnih skladiščih, kvarilo. Vsled tega je vlada z zakonom zasnova posebne kreditne zadruge in dala denar tudi iz svojih sredstev. Toda ker si je vlada tudi pri tem obdržala odločilno besedo in postavila v upravo birokrate, se tudi na tej podlagi ni doseglo večjih uspehov.

Ustanovilo se je sicer okrog 5 tisoč združenj, ki so izrabile nekaj čez 450 milijonov frankov kredita. To je komaj toliko, kolikor imamo danes v naši mali državi na podlagi samopomoči osnovanih združenj.

V Nemčiji so ustanovili poseben zavod (Pruska centralna združna blagajna), kateremu je dala država do vojne samo 125 milijonov mark. Ta blagajna, katero upravljajo zastopniki združnih zvez in nadzorujejo državni komisariji, podeljuje ekredite potom združnih zvez, ki so pri njej včlanjene, posameznim kmetijskim združenjem in te svojim članom — kmetom.

Dočim je dala manjša Francija čez 450 milijonov in uvedla na pol državno združništvo, pa je dala Nemčija samo 125 milijonov privatnemu združništvu, osnovanemu in upravljanemu na temelju zgoraj imenovanih načel. In uspeh? Med tem, ko se je stvorilo v Franciji komaj 5.000 združenj, jih je štela Nemčija tik pred vojno že 36.000, ki so imele poleg 125 milijonov državnega denarja stotine milijonov hranilnih vlog (prihrankov svojih članov).

Na Češkem država kot taka sploh ni storila drugega kot da je z dobro zakonodajo in davčnimi ugodnostmi podpirala državno združništvo. Danes na Češkem ne obstoja več vprašanje oskrbe kmetijstva s kreditom, temveč je položaj ravno nasproten. 7.000 izrazito kmetijskih združenj (vseh je čez 12.000) razpolaga z 3000 milijoni čeških kron hranilnih vlog, od katerih je 1 milijarda v državnih papirjih, z nekaj sto milijoni pa se financira kmetijsko industrijo in elektrifikacijo podeželja. Mesto država kmetom, posoja tedaj celo kmet državi.

Na Slovaškem, kjer so Madžari skrbeli, da se kmet ni mogel razvijati, temveč se je moral vsled revščine celo izseljevati, je čehoslovaška vlada poleg pospeševanja samopomočnega združništva baš lani izdala zakon, glasom katerega se ustanove po vseh okrajih kmetijske kreditne zadruge, katere upravljajo kmetje sami, vladni komisariji pa samo nadzorujejo, da ne kršijo zakona in katerim je dala država samo temeljne vloge po 100 do 200.000 kron.

Se pač vidi, da vodi v Čehoslovaški vso agrarno politiko kmetijska stranka, ki ima v vladi odločilno zastopstvo.

V Belgiji in predvojni Srbiji, kjer so akcijo organizirali po francoskem vzorcu (glavno besedo sta imela okrožni načelnik in srezki pisar) se je celo zgodilo, da se je večino denarja poizgubilo. Dobili so ga samo pristaši vladnih strank, od katerih se ga vlada ni upala izterjati v strahu, da ne izgubi volitev.

Zgornji vzgledi nam tedaj dokazujejo, da bo taka akcija samo tedaj uspešna, če bo osnovana na demokratični podlagi osebne inicijative in odgovornosti ter neodvisna od vpliva vlade in strank. Obstojee samopomočno združništvo se je baš zato tako lepo razvilo in rodi tako bogate sadove, ker je osnovano po teh načelih.

Samo v samopomočnih in popolnoma avtonomnih kreditnih združenjih so namreč dane garancije:

1. Da se bo izbralo dobro upravo, ki pozna težnje in potrebe kmetov in ki bo vsled neomejenega jamstva napram upnikom in odgovornosti napram članom tudi pošteno poslovala;
2. da bodo imeli kmetje v zadrugi zaupanje in se napram njej zavezovali za kredit, vendar, kdo jih upravlja in da so brez tujega strankarskega in obsovaženega vladnega vpliva in
3. da bodo nalagali svoje prihranke v zaupanje, da so mu vsak čas na razpolago, da so popolnoma varno naloženi in da ne bodo romali v centralistične državne blagajne ter da končno davkarja ne bo zvedela za nje.

Ako hoče vlada kmetu iskreno pomagati,

naj upošteva zgornja preizkušena načela in v ta namen

1. predloži skupščini novi načrt zakona, ki bo unificiral, izčistil in specializiral po stanovih obstojee samopomočno in avtonomno združništvo;
2. da temu združništvu potrebna brezobrestna ali pa prav nizko obrestujoča sredstva na razpolago potom Glavne zveze kmetijskih združenj v Beogradu ter
3. postavi nepristranske komisarije, ki bodo samo pazili, da se ne bo kršilo zakonov in zlorabljalo državnega denarja.

Ako pa tega noče, tedaj pa naj raje pusti v miru naše združništvo, da bo moglo nemoteno vršiti svojo veliko misijo.

Politične vesti.

— Ameriški opomin evropskim narodom. Na pilgrim banketu v Londonu je imel ameriški poslanik Houghton pomemben govor, v katerem je med drugim naslovil na evropske narode sledeč opomin: »Amerika pozna probleme, ki pretresajo Evropo po vojni. Lastna izkušnja uči Ameriko, da je treba Evropi pomagati, toda le pod pogojem, da so časi uničevalnih metod in uničevalne politike za vedno minuli. Na to vprašanje morejo odgovoriti samo narodi Evrope. Če se glasi odgovor »mire«, potem sme biti Evropa uverjena, da bo pomagala Amerika do skrajnosti. Če pa bo odgovor: nesigurnost in zapletljaj, potem je pričakovati, da bo vsaka pomoč ustavljena. Amerika nima prav nobenega interesa, dovoljevati spekulativne predume in pomagala bo samo tistim, ki si sami pomagajo. Pač pa Amerika želi, da bo čim prej dosežen resničen mir in ne mir, ki bo slonel na sili.« — Govor Houghtona je tem pomembnejši, ker je bil sestavljen v sporazumu s predsednikom Coolidgejem in se ga mora zato smatrati kot oficijelno izjavo ameriške vlade. To tem bolj, ker je soglasen z govorom tudi senator Borah, ki je danes najbolj upliven član senata.

— Bolgarska. Preki sod. Zaslusane so bile zadnje priče. Komunist Željeskov priznava, da je član komunistične čete in da je bil v zvezi z emigranti. Podrobno pripoveduje, kako je pomagal priti emigrantskim kurirjem v Bolgarsko. Katere narodnosti so bili ti kurirji, ne ve, pač pa ve, da so zelo dobro govorili bolgarsko. Za svoje delo je dobival 2000 levov mesečno. Za njim je bil zaslišan knjigar Napetov. Tudi on prizna, da je bil član nelegalnih organizacij. Student Klisarov pravi, da je komunist in da je prejemal 3000 levov mesečno. Kmet Apostolov je ves v težkih okoliščinah. Dejal je, da je bil za Gručarova zato, ker je ta govoril za demokracijo. Aretiran je, ker so v njegovi vasi našli orožje. Martin Cankov je tudi zemljedelec. Pravi, da se je v hiši Gručarova pripravljala atentat na generala Lazareva, Ruseva in 40 drugih oseb. Priča Filipov trdi, da mu je emigrant Denkov pravil, da mu ponudi minister Rusev pol milijona levov, če izpove, da je bil Canko Bahalov zarotnik in v zvezi z emigranti. Razprava je bila nato proglašena za tajno. Vsled praznika sv. Jurija je bila razprava preložena za en dan. Razsodba bo izrečena danes.

— Francoski komunisti za levičarski blok. Za nedeljske občinske ožje volitve so sklenili francoski komunisti, da vzdržijo svojo listo samo v onih krajih, kjer je njihova lista dobila več glasov ko lista levičarskega bloka. Če so proti komunistom samo socialisti, potem bodo predlagali socialistom skupno listo. Na ta način hoče komunistična stranka oslabilo izgleda za desničarske stranke. Francoski listi zelo pridno komentirajo sklep komunistov. Desničarski listi pišejo, da so socialisti sklenili pakt s komunisti in skušajo s to kleveto zboljšati svoje šanse. Levičarski listi pa vidijo v komunističnem sklepu samo dokaz slabosti in odklanjajo zato vsaka pogajanja s komunisti.

— Vstaja v francoskem Maroku. Kakor poroča Agence Havas, je odstopoval maršal Lyantey iz Feza v Rabat, da prevzame osebno vodstvo vojnih operacij proti vstašem, ki so se pridružili Abd-el-Krimu. V severni Maroku so poslani tri vojaške kolone, od katerih je prva pod vodstvom generala Colombata severno zapadno od Feza stopila v vstahi v boj in jim prizadejala težke izgube. Druga kolona pod poveljstvom polkovnika Freydeberga je zavzela Uerko in očištila vso pokrajino od vstašev. Tudi tretja kolona pod vodstvom polkovnika Cambaye-a je prišla v boj z vstahi in je pri Tazi odbila vse njihove protinapade. Vstahi so imeli težke izgube. V vsem šteje vojska Abd-el-Krima do 20.000 mož. Več plemen, ki so bila dosedaj Francozom prijazna, se je pridružilo njemu. Boj z vstahi je precej težaven, ker vodijo guerillno vojno in zato vojna letala nimajo popolnega uspeha. Vendar pa je izključeno, da bi mogel Abd-el-Krim doseči kak uspeh, ker je organizacija francoske vojske izvrstna. Zelo verjetno je, da bo posledica Abd-el-Krimovega vpada na francosko ozemlje tudi napredovanje Špancev.

— Značilen rezultat deželnozborskih volitev v Schaumburg-Lippe. Pri predsedniških volitvah je dobil v tej deželici Hindenburg 14.000, Marx pa 12.000 glasov. Teden dni kasneje so se vršile deželnozborske volitve in levičarske stranke so dobile 14.000, desničarske pa samo 12.000 glasov. Iz tega se vidi, da niso zmagale pri predsedniških volitvah desničarske stranke, temveč da je odločilo ime Hindenburga.

— Nobenega posojila za avstrijske železnice. Avstrija je hotela najeti za elektrifikacijo svojih železnic posojilo v znesku 22 milijonov dolarjev. Kontrolna komisija Zveze narodov pa je ta predlog odbila in dovolila le, da se sme v to svrhu porabiti del preostalih kreditov iz posojila Zveze narodov.

Prosveta.

NUŠIČEV »NARODNI POSLANEC« ZA JUBILEJ.

Nušičeve komedije se pri nas vedno bolj udomačujejo. Tega ni povzročilo le skupno življenje, kakor bi človek mislil, temveč stvar temelji v Nušičevem delu. Svoje stvari je sicer pisatelj dosledno ostro lokaliziral, osmešil je razmere, a nikoli ni ostal dolžan tributa golemu človeku. Njegove komedije bičajo nezdrave razmere (porodice, protekcija, zarado itd.), a so vedno zgrajene na značajih. Nušič nam kaže, kako se človek dobro počuti v takih razmerah in je opozicija, čeprav ne pogreša idealnih borcev, vendarle samo boj za korito. Ker je malomeščanstvo najbrže povsod v človeškem oziru precej sorodno, je jasno, da se zrealizirajo v njegovih komedijah istočasno naše razmere tega družabnega sloja in so nam enaki značajji in sedanje ter preteklo dobe živo pred očmi.

Narodni poslanec je delo zrelega moža, kar se očituje tudi v tehničnem oziru. Jako zanimiva je primera s Cankarjem »Za narodni blagor«. Družba in obojaki precej isti, celo nova struja socialistov se pojavlja v obeh delih enako. Toda Cankar je svojo snov izčimil z bolečinami in s satiro iz sebe, jo umetniško prežal z lastno krvjo ter se celo samega sebe postavil na oder. Nušič je objektivist. On slika, zadovoljuje se s sintezo pojavi, globlje ne prodira.

Čeprav so njegova sredstva včasih skrajno priprosta in poceni, vsebuje komedija vendarle nekaj fino izbrušenih domislic in par zelo posrečenih prizorov. Nudi pa nekaj, kar jo dela predvsem tako živo, igralcu odpira velike možnosti za karakterizacijo. Zato sem prepričan, da ostane par njegovih najboljših komedij trajno živih.

Nauš predstavo si je izbral gosp. Povhe za jubilej. Če bi ostala predstava tajna, posvečena le za ta večer, potem bi se stvari sploh ne dotaknil. Ker pa obstoji nevarnost, da se bo igra ponavljala, bi jaz iz spoštovanja do Nušiča to opustil.

Režiser Rogoz je najbrže blagohotno samizal in stvar je stekla. Mesto dobričine, veljaka Prokiča, se je po odru gibal nekaj tepček. Sicer pa res ne vem, kdo je topol »ustvarjalec maske«. Ne, to ni samo nepoznanje ljudi, temveč meji že na neko domišljavost, ki ji ne poznam para. Kratkotermalo, pogrešeno v pojmovanju, igranju in karakterizaciji. Zavoljo pravičnosti omenjam g. Skrbniška in gđ. Slavčev, ki sta smatrala komedijo predstavljanja in truda vredno. Tudi g. Peček se je v drugem dejanju precej potrudil. Če pristavim, da je bil g. Drenovec zaradi male vloge neutralen, lahko končam s tem, da je bila predstava domača zabava v kravji dolini. Kako si bodo predstavljali podeželski igralci udaj ustvarjanje Nušičevih tipov, ko bodo svoje lastno podajanje zavoljo zabave znižali še za poanto, za to naj prevzamejo odgovornost večerajšnji igralci.

Juš Kozak.

»Zboric. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Peta številka prinaša dva zbora Ivana Oevirka in sicer moški zbor »Sjajni sunašec« ter mešani zbor »Moja pomlad«. Oba sta lahka in namenjena prostovoljnemu zborom. »Zbore« vsem pevskim društvom in prijateljem petja toplo priporočamo v naročbo.

O pianistu Svetislavu Staničevu, ki nastopi v ponedeljek, dne 11. maja na petem abonma koncertu Filharmonične družbe piše znameniti in izredno strogi berlinski kritik dr. Schmidt v Berliner Tagblattu sledeče: »Pianist Stanič je napolnil svoj spored z Bachom in Beethovnom. Igra dobro in to ne le tehnično ampak toda vse sklade zelo resno in strogo objektivno. Prav veselim se ga zopet slišati na prihodnjem njegovem koncertu.« — Za ta koncert veljajo že kupljene abonma vstopnice. Je pa tudi na razpolago še dovolj neaniranih vstopnic v Matični knjigarni.

Sokolstvo.

V Prago k slavnostni otvoritvi Tyrševega doma se odpelje delegacija jugoslovanskega sokolstva 22. t. m. z brzovlakom ob 12. uri popoldne iz Ljubljane. Vožnja je polovična ter stane III. razred v Prago in nazaj ca 530 dinarjev. Bratje in sestre, ki se hočejo priključiti tej delegaciji, naj se takoj javijo pri starešinstvu JSS v Narodnem domu v Ljubljani. Oni bratje in sestre, ki so svojo udeležbo že prijavili, si naj preskrbe pri pristojnem policijskem ravnatelstvu ali srezekem poglavarju potne liste, katere naj pošljejo potem pravočasno starešinstvu JSS, da jim preskrbi vizum pri češkoslovaškem konzulatu v Ljubljani. Slavnostne otvoritve se udeležijo zastopniki vsega slovanskega sokolstva ter delegati Francozov, Švicarjev, Angležev itd. Otvoritev Tyrševega doma bo velika manifestacija slovanskega sokolstva, vsled česar je dolžnost jugoslovanskega sokolstva, da se udeleži te slavnosti v čim večjem številu.

Otvoritev Sokolskega doma v Šoštanj dne 10. t. m. obeta postati po predpripravi in prijavah bratskih društev sodeč, mogočna manifestacija sokolske, narodne in državne misli v osrčju Šaleške doline. Pod pritiskom nepoštenosti, sebičnosti, neznačajnosti ponujenja danes jugoslovanske misli v širokih masah. Zato mora ravno v krajih kakor na primer Šoštanj baš Sokolstvo kot najpoglavnejši nosilec te ideje vzdržati ljuto borbo s številnimi protivniki, ki širijo z lo namero nerazumevanje ideje edinstva naroda in države. Naš praznik ni omejen le na svečani akt otvoritve Sokolskega doma, temveč je združen s pregledom naših vrst in utrdb v tej obsejni Sokolski trdnjavi, v kateri hočemo kot borbeno organizacijo znova ojačati našo voljo do dela, do nacionalnega dela. — Zdravilo — Odbor.

Dnevne vesti.

SE O PERSEKUCIJI URADNIŠTVA.

V prepričanju, da med našimi naročniki ni reakcionarcev, ne bomo še posebej dokazovali nemoralnosti, protipostavnosti in nekulturnosti uradniške persekucije. Samo na eno praktično posledico te persekucije bi opozorili, da mora tudi najbolj prodanega hlapca mladinske kliše obliči rdečica sramu vsled nesposobnosti njegovih gospodarjev.

Govoriti hočemo o praktični strani persekucije.

Vsi premeščeni profesorji so usposobljeni za pouk v slovenskem učnem jeziku. Premeščeni pa so v kraje, kjer je učni jezik srbski. Vprašamo sedaj mogotce, ki so odredili premeščitev: Ali naj sedaj prof. Bračun poučuje v Nišu srbsko šolsko mladino v slovenskem jeziku, ali naj ima obenem s premeščenim dekretom v žepu tudi diplomu o usposobljenosti za pouk v srbskem jeziku?

Eno ko drugo je nemogoče in zato spada premeščenje slovenskih profesorjev v Srbijo v prav tisti kapitel kulturnih skandalov ko barbarska Gentilejeva šolska reforma, ki je uničila slovensko šolstvo v Primorju.

Toda sramota je tem večja, ker so naši tirani učiteljska že v slučaju prof. Ribariča praktično spoznali kam vede njihov terorizem. Prof. Ribarič je bil v Mariboru edini profesor, ki je bil usposobljen za pouk srbohrvaščine. Ker je bil on nakrat premeščen, so ostali vsi mariborski dijaki nakrat brez pouka v srbohrvaščini. Tako propagirajo naši tirani praktično jugoslovensko ujedinjenje.

Zato rečemo: Če bodo mladinski listi še kdaj hoteli čivkati o sposobnosti svojih šefov, tedaj jim zabrusitev v obraz, kako bedasto — drug izraz je res nemogoče — premeščaj profesorje!

Gospodu doktorju Pivku, ki podpira vlado uradniške persekucije, pa čestitamo na širokem srečju, da more korakati z onimi, ki persekvirajo uradnike!

— Veliko dejanje. Veliki župan dr. Baltić je prepovedal kočevski himno. Zdi se nam, da vsled tega niso kočevski Slovenci niti za vinar na boljšem, kočevski Nemci pa niti za vinar na slabšem.

— Persekucijo uradništva zagovarja »Slovenski Narod« in pravi, da je sklep prosvetnega ministra pameten, umesten in patriotično dejanje. Kakor silno dvomi o tem poštena slovenska javnost, tako pa niti najmanj ne dvomi, da je zagovor »Slovenskega Naroda« kapitalno hlapčevsko dejanje.

— Nekatero slovensko opozicijsko stranko nazivajo samostojne demokrate še vedno pravo kot demokrate ali demokratije. Prosili bi te opozicijske, da Zerkjavovo stranko pravilno nazivajo in da je ne časte z imenom Davidovičeve demokratske stranke. Če uganjajo mladinski listi sleparijo z imenom demokratske stranke, res ni treba, da bi jim opozicijski listi pri tem pomagali.

— Vlado »nacionalnega« bloka opozarjamo na g. dr. Farčnika, okrajnega glavarja v Šmarju pri Jelšah, ki misli, da je njegova uradna dolžnost, da pošilja slovenskim občanom srbske okrožnice. Ali misli g. dr. Farčnik, da je člen ustave, ki pravi, da je uradni jezik srbohrvaško-slovenski, že ukinjen?

— »Prosim vas, rešite nas!« Tako kliče nekdo v večeršnjem »Jutru« zaradi razmejitve na Notranjskem. In tako kliče v imenu onih Planincev, ki so v največjem številu volili »nacionalni« blok, ki pa morajo danes konstatirati, da »so brez pomoči prepuščeni nemili usodi.« Tako se meni vlada »nacionalnega« bloka za nacionalna vprašanja. Pa ne ostane pri tem edinem razočaranju!

— Brez prevdarnosti. Celjska »Nova Dobica« avela pristno mladinsko glasilo, dela reklamo za zagrebški »Ženski list«. In prepričani smo, da se »Nova Dobica« ne zaveda, kako veliko napako je storila. V Trstu iz-

haja »Ženski svet«, ki je neprimerno boljši od zagrebškega »Ženskega lista«. Mislimo, da je naloga slovenskega lista, da predvsem propagira slovenski list, zlasti če je s tem pomagamo našim Primorcem. Pa je že stara stvar, da tisti, ki ima vedno narodnost na jeziku, jo ima le malo v srcu in zato je »Nova Dobica« pozabila na tržaški »Ženski svet« in na delo tržaških narodnih delavk. Tudi donesek k nacionalizmu mladine v praksi.

— Zlato poroko sta praznovala te dni g. svetnik Andrej Senekovič in njegova soproga Filomela. Prijatelj Ciril-Metodove družbe, ki je g. Senekovič kot prvomestnik načeluje že 17 let ter jo vzorno vodi, so jubilarju dne 6. t. m. pridelili intimen častni večer v kazinski restavraciji. Govorniki, notar Hudovernik, dr. Dereani, Manica Komarova, ravnatelj dr. Kersnik, gospa Potočnikova, dr. Ravnihar, so poudarjali velike zaslugе g. Senekoviča v slovenskem javnem življenju. Kot šolnik, v občinskem svetu ljubljanskem, zlasti pa kot predstavitelj narodno-obrambne dela na šolskem polju je odlično izpolnjeval svoje mesto. Ciril-Metodova družba je pod njegovim spretnim in taktičnim vodstvom uspevala, zrasla v mogočno organizacijo z mnogimi podružnicami po celi Sloveniji ter se vsa posvetila glavni svoji nalogi: reševanju slovenske dece pred potuljenjem. Pridobila je slovenskemu narodu na tisoče pripadnikov, ki bi bili sicer izgubljeni in ki tvorijo del na dobre obresti naloženega narodnega kapitala. Svoje delo vrši g. Senekovič tiho in skromno, ne išče v njem ne časti, ne slave, ne plačila in ne hvalisanja. Prav posebno odlikuje njegovo delo čista ljubezen do naroda, idealizem ter požrtvovalna nesebičnost, lastnosti, ki naj se na njih izgleduje kričavih pa brezplodni današnji nacionalizem. Je to delo trajne vrednosti, polno etične vrednote, ki postavlja njegovemu vršilu živ spomenik v narodovi duši. — Večer je potekel v nepriljenem prijateljstvu. Zelji vseh, da bi bila jubilarja, ki se sredi svoje rodne radu-jeta polne svežosti in zdravja, mila usoda nadalje naklonjena, se s svojimi srčnimi častitkami pridružuje i naša slovenska javnost, ki je bila šele sedaj obveščena o redkem jubileju.

— Glavni zbor NSS. Ob priliki glavnega zbora NSS se vrši v soboto 9. t. m. ob 3. uri popoldne v bivši restavraciji Narodnega doma seja osrednjega izvrševalnega odbora; isti večer ob 7. uri se vrši istotam delegatsko zborovanje. V nedeljo 10. t. m. točno ob 9. uri dopoldne se vrši v veliki dvorani »Uniona« glavni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Naznanilo in pozdrav predsedstva. 2. Pozdravi gostov. 3. Notranja in zunanja politika poročja tov. I. Deržić. 4. Načela narodnega socializma poročja tov. Ivo Politeo. 5. Strankina organizacija in tisk, poročja tov. Rudolf Juvan. 6. Resolucije, poročja tov. Ivan Tavčar. 7. Poročilo o volitvah. 8. Zaključek zbora. Glavni zbor se prične točno, zato naj bodo zborovalci točno na svojem mestu. — Istega dne zvečer ob 8. uri prijateljski sestanek v hotelu »Tivoli«.

— Češki gosti na glavnem zboru NSS. Danes, v petek 8. t. m., prispejo s praškim brzdovlakom ob pol 5. uri na glavni kolodvor češki gosti, ki se udeležijo glavnega zbora NSS. Vabljeni so somišljeniki in člani NSS, da brate Čehe dočakajo in pozdravijo na kolodvoru.

— Seaton Watson v Zagrebu. Znani odlični prijatelj Jugoslovenov, profesor londonskega vseučilišča in urednik časopisa »Slavonic Review« Seaton Watson (Scotus Vitor) se mudi že par dni v Zagrebu in poseti v kratkem tudi Ljubljano.

— Izpremembe v državnih službah. Imenovani so: dr. Jakob Štefančič za referenta pri agrarni direkciji v Ljubljani. Albert Veder-njak za referenta pri okrožnem agrarnem

uradu v Mariboru, šef oddelka v ministrstvu agrarnih zadev dr. Tomo Tolazzi pa za pravnega referenta bregalniške oblasti. — Pri policijski direkciji v Ljubljani je imenovan pripravnik Stanko Kos za policijskega komisarja.

— Arhivi okrajnih šolskih svetov. Okrajni šolski sveti imajo, glasom tozadevne odredbe odslej shranjevati v svojih arhivih prepise službenih dokumentov vsega učiteljskega osebja svojega okraja.

— IV. občni zbor »Jugoslovenske Matice«, podružnice za marenberski sodni okraj, se vrši letos v nedeljo, 10. maja pri g. Jenčiču v Breznu. Dnevni red običajen. Oficijelni del zborovanja zaključil predavanje g. dr. Kovačiča iz Maribora in pevske točke pevskega zbora »Velka«.

— Prispevki za novinarski penzijski fond. Centralna blagajna je prejela sledeče nove prispevke za penzijski fond: Gjorgje Ginič, bivši minister 3000 Din, Wiener Bankverein potom direktorja Gutmanna 2000 Din, Kosta Todorov, bivši bolgarski minister na našem dvoru 3000 Din.

— Železniške hiše v Beogradu. Minister saobračaja je odredil, da se poleg kolonije na Topčiderskem brdu sezida še ena velika zgradba s 50 stanovanji, v katero se bodo vselili v prvi vrsti oni železniški uslužbenci, ki stanujejo v vagonih. Z zgradbo se prične takoj.

— Dvojni samomor v Novem Sadu. Večera je izvršil v hotelu »Kod bele Ladje« neznan, približno tridesetletni parček, skupni samomor. Med truploma je bil najden v postelji revolver. Policija skuša ugotoviti identiteto samomorilcev.

— Poročnik strelja na svojega polkovnika. Iz Štipa se poroča: Poročnik Josip Normallja je streljal večeraj po burnem raportu na svojega polkovnika Dragomira Ilića. Polkovnik je bil ranjen.

— Umor radi dveh kokoši. Kakor se poroča iz Toursa, sta se skregala v okolici mesta dva kmeta, ker so kokoši enega izmed njiju letale večkrat na vrt drugega. Vsled tega je ustrelil eden sosedov dve kokoši svojega nasprotnika, ki sta delali na njegovem vrtu škodo. Radi tega je nastal hud prepir, in lastnik kokoši Besnier je porabil nenadoma puško ter ustrelil svojega nasprotnika.

— Gentleman-vlomilec Göttlicher. Koncem minulega leta je bila ugotovljena na Dunaju cela vrsta vlomov v trgovine notranjega mesta, pri katerih so padle storilcem velike vsote gotovine in razno dragoceno blago v roke. Vlomilci so pobegnili vedno skozi cestne kanale, so prebili zidove v kleteh, tla, in tako prišli v trgovine. Policija je kmalu iruirala, da izvršuje te vlo-me nevarna vlomilska družba, katere voditelj je bil gentleman-vlomilec Adolf Göttlicher. Lansko poletje se je posrečilo policiji, da je ujela njega in nekaj njegovih komplicev. Göttlicher je skesan priznal ter se ponudil, da naznaní kriminalnim uradnikom skrivališča, v katerih se nahajala del plena. Pod vodstvom izvedenih kanalskih čistilcev se je podala policijska ekspedicija v podzemeljski Dunaj. Göttlicherju, ki se spozna na Dunaju tako, kakor nihče drugi, se je posrečilo v labirintu kanalov izginiti. Od tega časa ga zamen iščejo. Iz ponovnih vlovov je sklepala policija, da je možakar zopet na delu z novo organizirano bando. Mesece in mesece je ostal trud policije zaman. Šele pred kratkim, o priliki nekega vloma v tovarno »Danubiac«, so bili aretirani vsi člani družbe razen Göttlicherja. Bilo je sedem tičkov. Sprva so tajili, končno pa so priznali vse očitane jim vlo-me. Aretacija enega izmed vlovilcev je imela za posledico, da je prišla oblast na sled drugi vlomilski družbi, katere revir so bili specialno dunajski juvelirji. Tudi skoro vsi člani te družbe so bili aretirani in izročeni deželnemu sodišču.

— V morje pogreznjeno mesto. Kakor poročajo iz Londona, so bile najdene v bli-

žini Tunisa na morskem dnu razvaline pogreznjenega mesta. Neki arabski topaljač je našel na morskem dnu arheološko interesantne najdbe. Nato so se podali člani arheološkega inštituta v Tunisu na lice mesta ter so našli na dnu morja primeroma dobro ohranjene ceste pogreznjenega mesta. Za katero mesto se gre, še ni ugotovljeno.

— Maščevanje zapuščene ljubice. Pred porotnim sodiščem v Pulju se je vršila te dni razprava proti 49 letni vdovi Domeniki Funčič in njenemu 24 letnemu sinu Juriju. Obtožena sta, da sa hotela umoriti z nožem Jožeta Burlo, hišnega prijatelja in ljubimca Domenike. Josip Burla je živel pred nekaj časa s Funčičevo skupaj. Kmalu pa sta se začela prepirati, in nekega dne, ko je šel Burla na ribolov, sta ga napadla mati in sin, Funčičeva pa ga je sunila z nožem v vrat. Burla je nabrusil pete in posrečilo se mu je, da se je skril pri nekem brivcu ter si rešil življenje. Funčičeva se je zagovarjala s tem, da je izvršila svoje dejanje v razburjenju, ker jo je Burla na vse mogoče načine izkoriščal, ter ji je prizadeval mnogo zla. Obtoženka je obsojena na 16 let in osem mesecev ječe. Sin pa je oproščen, ker mu niso mogli dokazati nobenega kaznivega dejanja.

— Borba labuda s človekom. Londonski mešan Burlen se je peljal z avtomobilom proti Kambridgu. Priletel je velik labud na zaščitno steklo ter je razbil. Zgrudil se je kakor mrtev na sedež poleg Burlena. Burlen ga je zgrabil za noge ter ga hotel vreti iz voza. Toda v istem hipu ga je napadla sveta ptica ter ga udarila s perutmi s tako silo po glavi da je izgubila zavest. S sosednjega polja je prišel kmetič, oborožen z vilami. Toda v istem hipu je priletel labudova boljša polovica ter se spustila v ofenzivo proti kmetu in proti Burlenu, ki se je med tem časom zopet zavedel. Končno je ranjeni labud odfrčal ter padel na cesto. Prišli so ljudje, da vidijo, ali je treba ptico ubiti, da se ne muči več, ali ne, toda njegova ženka ga je začela tako silovito brniti, da sta se oba možakarja umaknila. Eden je pobegnil na polje, drugi pa z avtomobilom do prvega zdravniaka.

— St. Vid - Grobelno. Naši igralci so res zelo marljivo — vedno kaj novega in tudi lepega! Po zelo dobro uspehi igri »Hrastovica«, se je v nedeljo 19. in 26. aprila uprizorila na odru veseliga »Vdova Rošlinka«, ki je vzbujala med občinstvom in gosti smeh in veselo razpoloženje od začetka do konca.

— Drag poljub. Iz Rima poročajo: Neki pastir je zagledal te dni neko Amerikanko, ki je slikala pejzaže. Pastirček je skočil k njej, jo objel in poljubil. Staro dekle je vložilo ovadbo in rimski kadiji so obsodili re-veža radi tega poljuba na tri mesece zapora.

— Trgovina s dekleti. V Beogradu so aretirali te dni Jožika Vilyja, ki se peča obrtoma s trgovino z dekleti. Tudi v trenutku aretacije se je nahajal v družbi mladega dekleta, ki mu je obetal zakon, v resnici ga pa hotel odpeljati v Subotico, kjer ima njegova mati javno hišo.

Ljubljana.

1 — Iz medicinskih krogov se nam piše: Na stari slavni univerzi v Varšavi je postala dne 27. aprila t. l. prva Slovenka doktorica medicine, in sicer gđ. Božena Kokaljčeva, hčerka iz znane rodbine dr. Kokaljeve v Ljubljani. — Mladi učenjakinja, ki se po štiri letnem študiju v inozemstvu vrača začasno v domovino, kličejo njeni bivši kolegi: »Pozdravljena v svobodni Jugoslaviji!«

1 — Bakteriološko serološki diagnostični oddelak higienskega zavoda v Ljubljani ne posluje do 10. (vključno) t. m. radi preureditve prostorov. Nujne preiskave naj se pošiljajo v tem času bakteriološki stanciji v Celje.

1 — »Ljubljanski Sokol« (Narodni dom) naznanja svojem članstvu in naraščajo, da se udeležijo korporativno župnega majniškega

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Danes ni imel pravega miru. Nekaj časa je listal po knjigah, od strani do strani, pregledoval je slike, nato pa je zalučal knjige nazaj. Kakor že neštetokrat je brskal tudi danes po starini ter končno izvlekel majhen mošnjiček, v katerem je hranil različne male kovinaste ploščice. V pretečenih letih se je mnogokrat igral s temi svetlimi igračkami in vselej jih je zopet skrbno spravil v isti predal. V tem se je jasno izražalo njegovo pokolenje, ki je izviralo iz rodov, ljubečih red in snago. Druge opice so stvari, ki jih niso zanimale kratkoma pometale v travo, kar so potem včasih slučajno našle, ali pa sploh ne. Tarzan je počel drugače. Imel je za vsako stvar svoj kotiček, kamor je skrbno shranjeval stvari, katerih ni več rabil. Kovinaste ploščice so se svetile. Z velikim veseljem jih je razkladal po mizi in sestavljal različne like. Med igranjem se je zakotalil pravi angleški zlatnik na tla pod posteljo, kjer so počivali ostanki nekdanj prekrasne stolice.

Tarzan se je po vseh štirih plazil za njim. Čudno, da še ni nikoli preje pogledal pod posteljo. Našel je denar — a še nekaj drugega. Tam spodaj se je nahajal lesen zaboj s priprtimi pokrovom. Spravil je denar v mošnjiček ter pričel preiskovati zaboj. V njem se je nahajala velika množina valjastih kovinastih predmetov, ki so bili na enem koncu konični, na drugem ploščnati. Vsi so bili zeleni in motni, obloženi z zelenim volkom.

50 Tarzan jih je vzel v roko ter jih preiskoval. Drgnil je drug ob drugega in odkril, da se da zeleni volk odstraniti, pod njim je svetel plašč, dočim tvori konični del siv svinec. S koščkom lesa je očistil plašč in v njegovo veselo je zalesketala pred njim svetla kovina.

Za pasom je nosil vrečico, ki jo je nekoč od-vzel črncu. V to je vtaknil pest teh predmetov, ter jih sklenil pozneje očistiti. Nato je postavil zaboj nazaj in se podal k opicam.

Ni jih še našel, ko je naenkrat začul velik šum in kričanje samice, bolujev in divje renčanje samcev. Pospešil je korake, na uho je udarjalo divje tulenje »Kreeg-aks!« Zdaj je vedel, da tam ni nekaj v redu.

Dočim se je Tarzan v svoji kolibi pečal s svojimi zadevami, se je bil oddaljil mogočni Taug daleč od svoje črede. Ko si je napolnil želodec, se je počasi okrenil v smeri proti jasi, kjer je nedavno videl čredo. Kmalu je stopal mimo posameznih gruč. Ker ni zapazil ne Teeke, ne Gazana, je popraševal druge opice, toda nihče jih ni videl.

Nizje vrste opic nimajo bogve kako razvitih čutov. Ne morejo si tako kot mi predstavljati, kaj bi se lahko zgodilo. Tako ni Taug niti slutil, kaj se je pripetilo Teeki — le to je vedel, da hrepeni po njej. Ona bi morala zdaj ležati poleg njega ter ga praskati po hrbtu, dočim bi on samo lepo prebavljaj.

Čeprav jo je iskal in povsod povpraševal, ni mogel odkriti niti sledu.

Sklenil je, da jo bo temeljito poučil, zakaj je toliko časa izostala, medtem, ko jo on tako zelo po-

trebuje. Podal se je po stezi proti jugu. Otekli pod-plati niso povzročali nikakega šuma, ko je zagledal na nasprotni strani jase Danga. Prijatelj mrhovine in erkovine ga istotako ni zapazil, kajti njegov pogled je bil uprt v eno nepremično stvar pod drev-jem, katero je previdno obkroževal.

Vselej previden, kakoršen mora biti džungelski prebivalec, se je Taug zavihtel na drevo, odkoder je lahko pregledal jaso. Ni se bal hijene, rad pa bi bil videl, kakšen plen si je izbrala.

Ko je dospel na primerno mesto, odkoder je obsegal vso jaso, je takoj zapazil, da Dango nekaj ovohava — in to je bil njegov Gazan.

S tako groznim in bestijalnim krikom se je vrgel na hijeno, da je ta za trenutek ohromela od strahu. Dango se je vrese vrgla na tla ter poizkušala ugrizniti svojega nasprotnika. Baš tako slabotno bi se bil vrabec upiral kragulju. Ogromne, žilave Taugove roke so stisnile hijeno za vrat, čeljusti so se odprle in pregrizle živali hrbtenico, nato je prezirajoče zagnal truplo v stran.

Še enkrat je povzdignil glas sameca za samico, a odgovora ni bilo. Nato je legel na tla in ovohaval Gazanovo telo. V teh kosmatih prsih divje zverine je utripalo srce, sicer tišje kot pri nas, a napajala ga je enaka očetovska ljubezen. Tudi če bi ne bilo nobenega znaka o tem, moramo sklepati tako, kajti drugače bi rase že davno izumrle. Bog pa je udihihni tudi najtršim prsim očetovsko ljubezen, ki se jasno izraža v čuječem samčevem instinktu.

(Dalje prih.)

Preverite za tiskovni sklad

pešizlata, ki se vrši v nedeljo dne 10. t. m. Zbirališče zjutraj ob 5. na glavnem kolo-dvoru; odpeljemo se s kamniškimi vlakom ob 5.5 do Ježice. Legitimacije za polovično vožnjo se dobijo v društveni pisarni. Povratek okrog 13. ure. Člani v kroju, kdor ni ma kroja, v civilu z znakom; za članice in naraščaj (moški in ženski) civilni krog z znakom. — Bratje in sestre! Porabite priliko ter pohitite v čim večjem številu v prosto naravo. Zdravo! — Odbor.

1 — Samomor v Ljubljani. Predčerašnjim ob 18. uri se je ustrelil na pokopališču pri Sv. Krištofu 54 letni trgovski potnik Stefan Podpac, stanujoč Poljanska cesta 54. Kakor je sklepati iz nekoga pisma, ki ga je pisal neposredno pred svojo smrtjo 2. ju., predsedniku belokranjske podružnice SPD, je izvršil Podpac samomor v hipu duševne zmedenosti.

— Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani opozarja ponovno svoje članstvo na ogled tovarne v Jaršah in nato izlet v Lukovico, ki se vrši v nedeljo 10. maja 1925. Odhod ob 7.55 zjutraj iz glavnega kolodvora. Opozarjamo, da so za povratek iz Lukovice do Domžal za vse udeležence naročeni vozovi. — Odbor.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA, dne 7. maja 1925.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921 den. 62.50, bl. 64; loter. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 171; Celjska pos. den. 200, bl. 204; Ljubljanska kred. banka den. 225, bl. 250; Merkantilna banka den. 110, bl. 125; Prva hr. šted. den. 800, bl. 810; Kred. zav. za trg. in ind. den. 190, bl. 200; Strojne tov. in liv. bl. 134; Trboveljska prem. družba den. 375, bl. 385; Združ. pap. Vevče den. 110, bl. 120; Stavbna družba den. 265, bl. 280.

Blago: Trami, monte, 11/13, 13/16, 16/21, 19/24, fco meja, 3 vag., den. 402, bl. 402; remeljni monte, 48/96, 58/96, 4 m dolž., fco nakl. post. den. 530; hrastovi frizi od 4 do 9 cm, od 25 do 60 cm, I. in II. vrsta, fco meja den. 1380; hrastovi plohi od 43 mm,

2.70 in od 53 mm, 2.90, I. in II., fco meja den. 1400; bukova drva, 1 m dolž., suha, fco meja den. 25; pšenica Rosafé, rinf., par. Ljubljana bl. 470; pšenica avstralska, rinf., par. Ljubljana bl. 465; pšenica Hard Winter št. 2, rinf., par. Ljubljana bl. 490; otrobi pšenični, deb., fco vag. Ljubljana den. 215; otrobi pšenični, drob., fco vag. Ljubljana bl. 190; korusa promptna, par. Ljubljana den. 215; oves makedonski, orig., par. Ljubljana den. 340; krompir rumeni, fco štaj. post. bl. 115; krompir roza, fco štaj. post. bl. 135.

BORZE:

— Zagreb, 7. maja. Devize: Curih 11.94—12.04, Praga 182.80—185.20, Pariz 320—325, Newyork 61.45—62.25, London 298.31—301.31, Trst 252.75—255.75, Dunaj 0.0865—0.0877.

— Curih, 7. maja. Borza: Beograd 8.35, Pariz 26.80, Milan 21.21, Newyork 516.70, London 25.08, Praga 15.35, Dunaj 0.00728.

To in ono.

ŽRTVE VALUTE.

V Avstriji so vpeljali novo valuto. Tam računajo sedaj na šilinge, samo da šilingov samih še nimajo. To se pravi kovanih ali papirnatih šilingov še nimajo, in ako dela nenavadni prehod iz ene valute k drugi že sam na sebi težave, so te težave tem večje, ker manjka pomoč nazorne predstave. Razven tega je vpoštevati tudi dejstvo, da je označba šiling v Avstriji brez tradicije in da se imenuje stotinka šilinga groš, dasi ima vrednost samo pol peniga. Posledica so nespornost, ki so tu pa tam jako bridka. Tako je na primer izplačal nedavno neki bančni blagajnik desetkrat toliko, kakor je znašala precej velika vsota, na katero se je glasilo potrdilo, in tako je obratno navezano občinstvo pri javnih blagajnah bolj, kakor je bilo sploh kdaj, na poštenost uradnikov in drugih kontrahtentov, ker jim ponuja večših mnogo previsoke vsote. Zgodi se pa tudi nasprotno, da ta ali oni podcenjuje svoje

obveznosti. Nedavno se je vršila nekje dražba umetnin. Na tej dražbi je dosegla neka Spitzwegova slika ceno 15.000 šilingov, to je 150 milijonov avstr. kron ali približno 150.000 Din, ponudnik pa je bil mnenja, da ima plačati samo 15 milijonov kron ali 15.000 dinarjev. Hudo in bridko je bil presenečen, ko je čul, za kako ogromno vsoto se je zavezal. Že par dni prej se je zgodilo nekaj podobnega, in takrat je dražil vodja aukcije podoba še enkrat; to pot pa je vztrajal na tem, da je dražba veljavna, ter je moral ponudnik poseči v žep in odšteti 150 milijonov avstr. kronic. Pri tem se je skliceval na to, da je plačati mestu za vsako dražbo gotov davek ter se je bati, da ostane slika, ako pride vdrugič na dražbo, neprodana, ali pa se bo nudilo vsaj neprimerno manje zanj. Toda nova valuta je zahtevala že celo smrtno žrtv: Kmetič je prodal svoje posestvo ter je hotel imeti zanj 200 milijonov avstr. kron, zahteval je pa 200 šilingov, ko je mislil, da je vreden šiling 1.000.000 kron (v resnici pa 1.000.000 kron je 100 šilingov). Kupec je molčal ter odšel zahtevanih 200 šilingov. Ko je kmetič opazil, kako hudo se je urezal, se ga je polastil tak obup, da se je — ne da bi bil pomislil, da se da taka kupčija izpodbiti — obesil s hladnim jermenom na kolcu pred hišo, o kateri je menil, da ni več njegova.

PEDAGOGIKA BATIN.

Lumparija, ki sta jo zagrešila paglavca, bi bila utegnila imeti za posledico nekaj let prisilne vzgoje. 14 letni Leonhard in 13 letni Georg sta izvršila po vseh pravilih vlom v neko trgovino v Filadelfiji in zato sta stala pred mladinskim sodnikom. Tudi njihova očeta sta prišla in prosila sodnika milosti. Pri vlovu je bilo pobite več porcelanaste posode, in očeta sta izjavila, da sta pripravljena škodo poravnati. Sodnik se je dal pregovoriti. »Dobro,« je dejal končno, »naj bo, — uporabil bom milost mesto pravice. Toda le pod sledečim pogojem: Smrkavca! Škoda, ki sta jo povzročila, znaša 47 dolarjev. Zatevam od vajinih očetov, da vama naložita skozi 47 dni vsak dan izdatno porcijo batin. Za vsak dolar škode morata biti enkrat namazana s španskim zeliščem. Ako sprejmeta

vajina očeta ta pogoj, vama izpregledam sodniško kazen!« Očeta sta se zavezala, in sodnik je izpustil nadebudna fantiča na svobodo. To je bilo 25. februarja. Torej je trajala ta izvršba kazni ravno do velike noči. O joj, o joj, hudo je bilo, ampak zdravo!

Mogoče se ta obsodba marsikateremu sovrstniku obtožencev ne zdi niti prestrašna. Dogodbica, ki jo poročajo iz Elmsforda, upravičuje k tej domnevi. Tam so obtožili meščani nekega učitelja, da se poslužuje še vedno zastarele pravice strahovanja s temi, da namaže od časa do časa sedalo tega ali onega izmed svojih varovancev s solidno gumijevko, katere dotikljaji niso ravno preveč prijetni. Vsled tega je bil kmalu na to sklican javen protestni shod. Nasprotniki in pristaši batin so si bili hudo v laseh in končno je obveljal predlog, da naj odloči občinski odbor. Seja mogočih gospodov se je vršila v šolskem poslopju, in sicer baš ob času, ko so na dvorišču telovadili fantiči, za katerih usodo je šlo. Učenci so slišali vsako besedo, ki je bilo izgovorjena v posvetovalnici. In vsakokrat, kadar je govoril kak govrnik v prilog gumijevki, so zaorili iz njihovih vrst glasni kriki odobravanja, dočim so bili zagovorniki humane milosrčnosti brez pardona izžvižgani. »Pustite nam našega učitelja!« so klicali fantiči. »Nam gumijevka ni prav nič na poti!« Končno so postali gosposodje občinski svetovalci popolnoma zmešani. Solski učence, ki si želi batin, je res redek pojav. Ni preostajalo drugega, kakor da se je sklical nov shod. Ob sedmih zvečer se je imel začeti. Toda že dve uri prej so prišli učenci sami, in, ko so se odprla vrata, so zasedli sprednje sedeže ter so se razvrstili na obeh straneh podija s plakati, ki so jih napravili sami in ki so imeli sledeče napise: »Pustite nam našega učitelja!« »Kdor zasluži batine, naj jih dobi!« »Živjo naš učitelj in gumijevka!« Tej takoj impresionantni manifestaciji simpatij za gumijevko se naravno ni bilo moglo upirati, in častivredni meščani in meščanke so se udali.

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik: Zveznikar Aleksander. Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Isak London: (78)

Burni doživljaji.

Roman z lužnega morja.

— Ko bi dosegli s tem? — je odgovoril Tudor.

— Ne razumem, — je dejal Sheldon priprosto.

— Torej nečete razumeti. —

— Se vedno vas ne razumem, — je dejal Sheldon z mirnim in krepkim glasom. — Samo to mi je jasno, da hočete iz svoje lastne napake napraviti neko veliko in resno zadevo.

Tudor se je hudobno spušil in je odgovoril: — Zdi se mi, da vi pretiravate, ker me pozivljate, naj odidem v vašem ribiškem čolnu. Morda mi hočete s tem povedati, da na Berande ni prostora za naju dva. Dovolite mi torej, da vam povem, da za naju dva niti Salomonski otoki niso dovolj veliki. To zadevo morava urediti, in najbolje bo, če jo urediva tukaj in takoj sedaj. —

— Prav lahko si predstavljam, da ste navajeni na tako-le obnašanje ognježrečev, — je nadaljeval Sheldon utrujeno, — toda ne razumem, zakaj ste se lotili mene na ta način. Bržčas se hočete spreti z menoj. —

— Tako je! — Ampak, zakaj vendar? Tudor ga je premeril z zaničljivim pogledom.

— Niti trohice poguma nimate. Zdi se mi, da bi lahko vsak potepuh vaši ženi razkrival ljubezen. —

— Saj nimam žene, — ga je prekinil Sheldon.

— Pa bi jo morali imeti. Ta položaj tu je nedostojen. Vzeti bi jo morali, kakor jo hočem vzeti jaz. —

Tedaj pa je zavrelo v Sheldonu.

— Vi, — je začel osorno, toda takoj se je obvladal in nadaljeval pomirljivo: Najbolje bo, če se malo napijete in si stvar premislite. To vam svetujem. Seveda je gotovo, da ne boste hoteli ostati tu nadalje, ko se ohladite in zaveste, na kakšen način ste govorili z menoj. Medtem, ko boste pili, pokličem posadko, ki bo spustila čoln v morje. Ob osmih zvečer boste na Tulagi. —

Nato se je Sheldon obrnil k vratom, kakor bi hotel izvršiti svoje besede, toda Tudor ga je pograbil za ramo ter ga obrnil.

— Čujte, Sheldon, rekel sem vam, da so Salomonski otoki premahni za naju dva — in to sem mislil resno. —

— Mar naj bo to ponudba, da hočete ku-

piti Berande z vsemi pritliklami vred? — je vprašal Sheldon.

— Ne, tega ne nameravam. Pozval sem vas na boj. —

— In čemu bi se, zlomka vendar, borili z menoj? — Sheldonova razdraženost je vsled Tudorjeve trne naraščala. — Saj se sploh ne prepiram z vami. Kakšen spor naj bi midva sploh imela? Nikdar vam nisem delal ovir in bili ste moj gost. Gospodična Lacklandova je moja solastnica. Če se vam je zdelo umestno, da ste ji razkrili svojo ljubezen in če se vam namena ni posrečila, zakaj bi se potem borili z menoj? Danes smo v dvajsetem stoletju, moj dragi, in dvoboji so prišli iz mode, predno sva se midva rodila. —

— Vi ste začeli spor, — je vztrajal Tudor neomajno. — Namignili ste mi, da naj izginem. Skratka, pokazali ste mi vrata. In sedaj imate še drzno čelo, da sprašujete, zakaj začenjam prepri. Toda jaz nisem začel, verjemite mi. Vi ste pričeli in zato sem sklenil, da izpeljem stvar do konca. —

Sheldon se je pomilovalno nasmehnil ter si zapalil cigareto. Tudor pa se ni dal omajati v svojem prepričanju. — Vi ste začeli spor, — je nadaljeval.

— O sporu sploh ni govora. Za vsak spor je treba dveh ljudi in kar se mene tiče, od-

klanjam odločno vsako udeležbo pri taki neumnosti. —

— Torej vam povem, kako ste začeli. Z vašega stališča ni bilo tako nespametno, da ste to malenkost, ki se je zgodila pri snubitvi pretiravali in napravili iz nje resno zadevo. Lovil sem v vašem revirju in sedaj se me hočete znebiti. Bilo vam je prav prijetno in udobno z dekletom — dokler nisem prišel jaz. In sedaj ste ljubosumni — da, to je tisto, ljubosumni ste. In hočete me izgnati. Jaz pa ne grem. —

— Prav, pa ostanite. Ne bom se radi tega priklal z vami. Kar lepo udobno se razkosarite. Ostanite tu celo leto, če se vam ljubi. —

— Ona ni vaša žena, — je nadaljeval Tudor, kakor Sheldon sploh ne bi bil govoril. — Vsakdo ima pravico priznati ji ljubezen, dokler ni vaša — da, morda je bila vseeno zmota z moje strani, ki je nastala iz nevednosti in je vsled tega oprostljiva. Lahko bi bil takoj spoznal razmere, če bi poslušal čenčanje na obrežju. Na Guvutu in Tulagi so se vsi smejali tem stvarim. Seveda bil sem nespameten in napravil napako, ker sem to situacijo smatral za tako nedolžno, kakor izgleda. —

(Dalje prihodnjič.)

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetlice

Je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo rianso barve. Cena zavojčku Din 3.—. Razpošilja društvo:

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič, Kanc.

MALI OGLASI

Cena oglasa do 20 besed Din 3.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Suhe mavrohe

ali smrčke

kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Pozor!

Večja množina različnih znamk se ceno proda. Ponudbe do 20. maja na upravo pod »Znamke«.

Šivalni stroj

dobro ohranjen se kupi. Ponudbe na upravo pod »Takoj«.

Miren gospod

kateri je cel dan odsoten išče sobo z separatnim vhodom, najraje v bližini opere. Ponudbe do 21. maja na upravo lista pod »Soba«.

Službo išče

akademsko naobrazen 25 leten go-pod v industriji, trgovini ali dru-zem podjetju. — Ponudbe na upravo lista pod »Delo«.

Kupi se

pohištvo za pisarno (večje amerik. omaro, stole, event. celo garnituro, preproge itd. — Podrobne ponudbe na upravo lista pod šifro »I. B.«

Vrtnice

visokodebelne, priznane lepih vrst, kakor tudi vrtnice-plezalke in vrtnice-žaluzke nudi cenj. občinstvu Anton Ferant, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3. Naročila se sprejemajo tudi v cvetličnem paviljonu pri frančiškanskem mostu.

Trgovci zaslužijo

dobro pri patentiranih javorjevih pralnikih 28 X 31 cm kot slonoko-šeni, trpežnejši od pločevinastih, 50 komadov 400 Din povzjetjem. Vrečko, Polzela.

Damski in dekliški slamniki

po znižanih cenah ravno-kar došli!

Oblike damske od Din 70.— do Din 150.—, otroške od Din 50.— do Din 70.— nakiteni od Din 100.— naprej — dokler traja zaloga.

Oglejte si cene v izlozbi

MINKA HORVAT, Ljubljana,

Stari trg šte. 21

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3, prtljčeje.

Na dobro

n ceno domačo hrano se sprejme več oseb. Naslov pove uprava.

Matematiko

součuje profesor. Honorar zmeren. Ponudbe na upravo lista pod »Matematika«.

Kupi se

dobro ohranjeno moško kol. Ponud-be na upravo pod šifro »Kolo«.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago. Telefon 915

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon šte. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

PLATNENE ČEVLJE ZA DAME

dobite pri tvrdki

M. TREBAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 6

po sledečih cenah:

Beli platneni na 1 špango z leseno peto	Din 120.—
Beli platneni na 2 špange z leseno peto	Din 120.—
Beli platneni na trake z leseno peto	Din 120.—
Sivi platneni na 1 špango z leseno peto	Din 120.—
Sivi platneni na 1 špango in usnjeno peto	Din 120.—
Sivi platneni na trake in usnjeno peto	Din 120.—

Pošilja se tudi po poštnem povzetju.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“.